

PLAN DZIAŁANIA KT 127 ds. Surowców Hutniczych i Stali

STRESZCZENIE

KT 127 zajmuje się zagadnieniami ogólnymi (klasyfikacją, terminologią itp.), surówką stali, żelazostopami, złomem, wymaganiami dla blach grubych i – z wyjątkiem wymiarowanych – dla kęsisk, kęsów, walcówki i prętów walcowanych na gorąco ze stali konstrukcyjnych, niestopowych i stopowych (zbrojenia betonu, automatowe, trudnordzewiejące, do obróbki cieplnej), odkuwkami swobodnie kutymi i prętami kutymi. Komitet ten jest również koordynatorem prac pozostałych komitetów zajmujących się problematyką stali.

Rynek, z którym związana jest tematyka działania KT 127 obejmuje wszystkie branże przemysłu krajowego zużywające wymienione materiały bądź to jako wsad do dalszego przerobu, albo jako wyroby stosowane bezpośrednio w różnego rodzaju instalacjach, systemach, itd.

Prowadzone prace dotyczą norm na wyroby ogólnego przeznaczenia oraz norm na wyroby dla określonych zastosowań, które wykorzystywane są na etapie projektowania wyrobów finalnych oraz ich wytwarzania i eksploatacji.

Podstawowym kierunkiem prac KT 127 jest ujednoczenie wymagań norm krajowych z wymaganiami Norm Europejskich.

Korzyści wynikające z udostępniania norm opracowanych w KT 127 są trudne do oszacowania liczbowego. Są one jednak bezsporne, gdyż opracowywane normy, chociaż dobrowolnego zastosowania, są podstawowymi dokumentami przywoływanymi w zamówieniach, kontraktach, dokumentacji systemów zarządzania jakością i dokumentacji systemów oceny zgodności. Gwarantuje to odpowiedni poziom jakościowy wyrobów, uproszczenie i ujednoczenie metod badań oraz zwiększa zaufanie do zamawianych materiałów bardzo dużej liczby odbiorców, często rezygnujących z przeprowadzenia szczegółowych badań, co prowadzi do obniżenia kosztów produkcji i stanowi istotny czynnik wobec konkurujących gospodarek, coraz większego zaangażowania firm krajowych w handel międzynarodowy i rosnącego powiązania technicznego firm krajowych z zagranicznymi.

Priorytety prac KT 127 są bardzo czytelne i obejmują:

- utrzymywanie kontaktu z Komitetami Technicznymi CEN/TC 459 oraz ISO/TC 17,
- śledzenie i czynny udział w pracach tych organów (opiniowanie dokumentów i głosowanie nad nimi) w aspekcie zabezpieczenia interesów krajowych,
- dążenie do przygotowania polskich wersji językowych wdrażanych EN.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Sektor produkcji stali jest punktem wyjściowym do produkcji we wszystkich pozostałych sektorach przemysłu. Wprowadzanie, ujednocnianie i aktualizowanie norm krajowych zgodnie z Normami Europejskimi pozwala na stałą konkurencję rynku krajowego z zagranicznym.

W związku z ciągłym rozwojem w dziedzinie technologii wytwarzania wyrobów stalowych oraz zmianami technologicznymi i technicznymi w stosowaniu surowców, półwyrobów i wyrobów hutniczych, następuje ciągły rozwój w celu spełnienia potrzeb i wymagań rynku.

Rozwój ten jest spowodowany stałym wzrostem wymagań co do surowców, własności wyrobów oraz efektywności procesu, w związku z drożącą energią elektryczną oraz rosnącymi kosztami emisji dwutlenku węgla.

Dobrym znakiem dla przemysłu stalowego jest sytuacja na rynku budowlanym, gdzie można zaobserwować ciągły wzrost. Budownictwo jest największym konsumentem stali w naszym kraju.

Zawirowania na rynku stali wprowadzone po ogłoszeniu przez USA w 2018 roku nałożenia dodatkowego cła na wyroby stalowe sprowadzane do ich kraju odczuwalne są do tej pory. W wyniku tego działania część importu (np. z Chin) została skierowana na tereny Unii Europejskiej. Dla zachowania stałego poziomu importu i konkurencyjności rynku europejskiego zostały wprowadzone regulacje, które określają granicę w ilości importowanego towaru powyżej której zostanie nałożone dodatkowe cło w wysokości 25 %.

Początek 2020 roku zapowiadał stabilizację. Koniunktura od początku 2020 r. sprzyjała firmom z sektora stalowego. Jednak kryzys związany z pandemią Covid-19 znacząco zrewidował w dół prognozy dla rynku stali w Europie.

Europejski rynek stali opiera się prawie w całości na imporcie rud żelaza i węgla koksowego w wyniku braku lub niewystarczającej ilości zasobów. W 2017 roku Komisja Europejska zatwierdziła status węgla koksowego jako surowca krytycznego w wyniku czego znalazł się on na liście 27 surowców których ryzyko niedoboru dostaw i jego skutki będą znacznie większe niż pozostałych surowców. Brak jednego z tych surowców może doprowadzić do załamania produkcji i nagłych, nieprzewidywalnych zmian na rynku krajowym i światowym.

W kraju stosowane są nowoczesne technologie produkcji półwyrobów i wyrobów zapewniające ich jakości odpowiadającej najwyższym standardom. Jakościowe standardy w tym zakresie, uwzględniające coraz wyższe wymagania wielu branż

przemysłu, które tworzą wielkie korporacje przemysłowe najwyższej rozwiniętych przemysłowo krajów – USA, Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Japonii i innych.

W ostatnich latach zarysowują się też wyraźne tendencje do:

- uszczegółowienia wymagań dla wyrobów przeznaczonych do ściśle określonych zastosowań,
- poszukiwania nowych materiałów spełniających oczekiwania specyficznych odbiorców,
- zwiększania efektywności recyklingu i zwiększania udziału surowców wtórnych w produkcji wyrobów hutniczych,

co w przyszłości znajdzie również odzwierciedlenie w dokumentach normalizacyjnych.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

W 2019 roku na świecie wyprodukowano 1 869 mln ton stali surowej.

Niezmiennie największym światowym producentem stali są Chiny, które w 2019 roku wyprodukowały 996 mln ton co daje wzrost na poziomie ponad 8 % względem roku 2018. Drugie miejsce zajmują Indie z produkcją ponad 9 razy mniejszą niż Chiny. W tym czasie polskie huty wyprodukowały 9 mln ton stali (spadek o 11 % względem roku 2018).¹

Produkcja rud żelaza w 2018 roku na świecie wyniosła ponad 2,2 mld ton z czego 901 mln ton to produkcja samej tylko Australii, która jest na pierwszym miejscu pod względem wydobycia. Drugim w kolejności krajem z największym wydobyciem rud żelaza jest Brazylia która w 2018 roku odnotowała 448 mln ton wydobycia. Oba te kraje odpowiadają za ponad połowę światowego wydobycia rud żelaza.

Chiny z racji największej produkcji stali na świecie są również największym importerem rud żelaza pomimo posiadania własnych zasobów. Chińskie rudy charakteryzują się znacznie niższą zawartością Fe niż rudy z Australii lub Brazylii. W wyniku tego w 2018 roku import rud do Chin wyniósł ponad 1 mld ton, co stanowi blisko połowę produkcji światowej. Dla porównania, import rud do Polski wyniósł 7,7 mln ton.²

---

¹ Polski Przemysł Stalowy 2019, Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa

² World Steel Association, 2020 World Steel in Figures

Niezbędnym surowcem do produkcji stali jest również koks wytwarzany z węgla koksowego. Zgodnie z danymi za rok 2019 największymi producentami węgla koksowego są Chiny (61 %) i Australia (14 %) produkujące 75 % światowego zapotrzebowania na ten surowiec. Jeśli weźmie się pod uwagę kolejnych trzech największych producentów (USA, Rosja, Kanada) to można zauważyć, że zapewniają oni razem ponad 90 % światowych dostaw węgla koksowego. Pomimo tak ogromnej produkcji w Chinach znaczna większość węgla jest zużywany na własne potrzeby.

W przypadku produkcji koksu w roku 2019 wynoszącej około 700 mln ton również dominują Chiny z 66 % udziałem w rynku światowym, drugie miejsce zajmują Indie z produkcją wynoszącą 6%, trzecie natomiast Rosja z 5 %. Na rynku eksportowym pierwsze miejsce przypada również Chinom z 33 % udziałem, jednak drugie miejsce zajmuje Polska z 21 % udziałem eksportu na świecie.

Największy polski i europejski producent koksu spółka JSW w 2019 roku była odpowiedzialna za 87 % krajowej produkcji koksu, co odpowiadało 62 % koksu wyprodukowanego na terenie Unii Europejskiej. Niestety pomimo świetnego wyniku na terenie Europy, w skali światowej, Polska wytwarza około 1 % całkowitej produkcji koksu na świecie.³

Wzrost opłat za energię oraz emisję CO₂ oraz spadek cen stali zmusza firmy do bardziej szczegółowych kalkulacji inwestycji lub ich ograniczenia co może powodować zwolnienie rozwoju firm i wyhamowanie wzrostu gospodarczego.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Skutkiem działalności KT 127 jest i będzie nadal:

- zabezpieczanie interesów krajowych producentów i odbiorców wyrobów oraz surowców hutniczych poprzez możliwość ingerowania w zapisy postanowień norm EN i innych europejskich dokumentów normalizacyjnych w ramach ich opiniowania, od etapu CD aż do głosowania nad końcową wersją,
- ułatwienie wymiany towarowej na rynku europejskim i porozumiewania się stron poprzez wdrażanie do krajowych dokumentów normalizacyjnych ujednoliconej terminologii oraz ujednoliconych wymagań norm EN oraz innych europejskich dokumentów normalizacyjnych,
- popularyzacja ujednoliconych wymagań, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez przygotowywanie polskojęzycznych wersji norm EN,
- precyzja zapisu wymagań poprzez tłumaczenie EN na język polski, umożliwiającą prawidłowe formułowanie zamówień podających informacje niezbędne dla właściwego wykonania i odbioru materiału.

3 CZŁONKOSTWO W KT

---

³ JSW SA, Raport zintegrowany 2019

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Celem prac KT jest:

- uwzględnienie narodowego interesu w opracowywanych normach i innych europejskich dokumentach normalizacyjnych,
- dbałość o spójność oraz precyzyjność zapisów w opracowywanych normach,
- przygotowywanie polskiej wersji językowej Norm Europejskich ważnych dla gospodarki krajowej, w tym norm mandatowych i zharmonizowanych z dyrektywami UE,
- propagowanie konsekwentnego stosowania znormalizowanej terminologii dla eliminacji możliwości różnej interpretacji lub mylnego odczytywania postanowień, zwłaszcza przez użytkowników spoza branży,
- bieżące śledzenie aktualności postanowień norm w przypisanym zakresie tematycznym (w tym norm PN-EN) i wnioskowanie o ich aktualizację.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Strategia, jaką przyjął KT do osiągnięcia zdefiniowanych celów, obejmuje:

- dążenie do możliwie szerokiej reprezentacji podmiotów gospodarczych w składzie KT 127,
- czynny udział w opiniowaniu projektów Norm Europejskich i innych europejskich dokumentów normalizacyjnych oraz Norm Międzynarodowych ISO, zwłaszcza przewidywanych do przyjęcia jako EN-ISO,
- dobór właściwych specjalistów zapewniających optymalne składy grup projektowych,
- śledzenie osiągnięć naukowo-badawczych wprowadzających nowości możliwe do wykorzystania w normalizacji.

4.3. Aspekty środowiskowe

Prace KT 127 uwzględniają szeroko rozumiane aspekty środowiskowe. Zwracana jest szczególna uwaga na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska. Bardzo ważnym aspektem produkcji w przemyśle hutniczym jest odpowiedzialność za środowisko i możliwie jak największe ograniczenie ingerencji w nie poprzez świadomą produkcję przemysłową.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Najważniejszymi czynnikami które mogą negatywnie wpłynąć na realizację programu prac KT są:

- zmniejszająca się liczba osób wykształconych w danym kierunku w wyniku odejść na emeryturę i małego zainteresowania wśród młodzieży studiami w tym kierunku,
- brak motywacji do działania wśród reprezentantów wynikający z częściowo społecznego charakteru takiej pracy,
- ograniczenie współpracy przez przedsiębiorstwa w wyniku komercjalizacji wiedzy,
- brak możliwości pozyskiwania środków finansowych na przygotowanie polskiej wersji EN od przedsiębiorstw (duże przedsiębiorstwa tłumaczą normy we własnym zakresie i nie są chętne do dzielenia się swoimi pieniędzmi lub efektami pracy, małe przedsiębiorstwa nie mają wystarczających środków na taki cel),
- niezadawalająca reprezentatywność podmiotów gospodarczych w składzie KT 127.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Zgodnie z ustalonymi priorytetami KT 127 będzie włączał do programu pracy przygotowanie projektów polskich wersji językowych nowych bądź znowelizowanych norm EN zharmonizowanych z dyrektywami UE oraz norm EN niezwiązanych bezpośrednio z dyrektywami, ale ważnych dla gospodarki krajowej, w miarę możliwości pozyskiwania przez KT środków finansowych od zainteresowanych środowisk.